

Les reserves marines i els grans vertebrats: utilitat i criteris de disseny

LLUÍS CARDONA

La majoria de les reserves marines existents a la Mediterrània comparteixen tres característiques: són petits (uns pocs centenars o milers d'hectàrees), es troben a zones costaneres rocalloses i poc fondes (menys de -50 metres de profunditat) i no s'ha tingut en compte els grans vertebrats marins a l'hora de dissenyar-les. A més, sovint les activitats pesqueres estan fortament regulades, amb l'existència de reserves integrals on gairebé totes les activitats humanes estan prohibides. Es tracta, en definitiva, d'espais i mesures de gestió triats per aconseguir la recuperació local de les espècies de peixos litorals com meros o sards, delmades per la sobrepesca i la pesca furtiva. En les darrers anys, s'ha contemplat, a més, la seva utilització com a instruments de gestió pesquera. Però en qualsevol cas són insuficients per a la protecció de la major part dels grans vertebrats marins: tonyines, taurons, tortugues marines, foques i cetacis.

Aquest conjunt d'espècies es caracteritza pel seu caràcter oceànic i la realització de grans migracions, llevat del vell marí i del dofí mular. A més, tot i els problemes de sobrepesca que afecten les tonyines, i potser els taurons i les tortugues, la resta no pateix actualment una persecució directa. Més aviat, els problemes de conservació tenen un origen difús i l'amenaça és involuntària. És el cas de la contaminació, de les col·lisions amb grans vaixells o de les molèsties derivades de la navegació costanera d'esbarjo. Atesa aquesta situació, les reserves marines només poden tenir utilitat per a la gestió dels grans vertebrats marins en uns pocs casos, com protegir zones de reproducció, corredors de migració o zones d'agregació temporal. A més, hauran de ser molt més grans del que és habitual i situar-se lluny de la costa, amb els problemes logístics que això representa.

A la ponència s'analitzaran el casos del dofí mular, del rorqual comú i de la tortuga babaua a la Mediterrània occidental, tenint en compte què sabem sobre els seus desplaçaments i les amenaces a què s'enfronten.